

KOMISJA EUROPEJSKA

DYREKCJA GENERALNA DS. SIECI KOMUNIKACYJNYCH, TREŚCI I TECHNOLOGII
DYREKCJA GENERALNA DS. ZDROWIA I BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI
DYREKCJA GENERALNA DS. RYNKU WEWNĘTRZNEGO, PRZEMYSŁU,
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I MŚP

Bruksela, 25 czerwca 2020 r.

ZAWIADOMIENIE DLA ZAINTERESOWANYCH STRON

WYSTĄPIENIE ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA Z UE A PRZEPISY UE W DZIEDZINIE WYCZERPANIA PRAW WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

Dnia 1 lutego 2020 r. Zjednoczone Królestwo wystąpiło z Unii Europejskiej i stało się „państwem trzecim”¹. Umowa o wystąpieniu² określa okres przejściowy, który kończy się dnia 31 grudnia 2020 r.³ Do tego czasu prawo Unii stosuje się w całości do Zjednoczonego Królestwa i na jego terytorium⁴.

W okresie przejściowym Unia Europejska i Zjednoczone Królestwo będą prowadziły negocjacje w sprawie porozumienia dotyczącego nowego partnerstwa, przewidującego w szczególności strefę wolnego handlu. Nie jest jednak pewne, czy takie porozumienie zostanie zawarte i czy wejdzie w życie z końcem okresu przejściowego. W każdym razie skutkiem takiego porozumienia byłyby stosunki, które z punktu widzenia warunków dostępu do rynku znacznie różniłyby się od udziału Zjednoczonego Królestwa w rynku wewnętrznym⁵, w unii celnej UE oraz w obszarze podatku VAT i podatku akcyzowego.

Ponadto po zakończeniu okresu przejściowego Zjednoczone Królestwo będzie państwem trzecim w odniesieniu do wdrażania i stosowania prawa UE w państwach członkowskich UE.

Dlatego też wszystkim zainteresowanym stronom, a w szczególności podmiotom gospodarczym, przypomina się o sytuacji prawnej mającej zastosowanie po zakończeniu okresu przejściowego (część A poniżej). W niniejszym zawiadomieniu wyjaśniono

¹ Państwo trzecie to państwo niebędące członkiem UE.

² Umowa o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej, Dz.U. L 29 z 31.1.2020, s. 7 („umowa o wystąpieniu”).

³ Okres przejściowy może, przed dniem 1 lipca 2020 r., zostać jednorazowo przedłużony o rok lub dwa lata (art. 132 ust. 1 umowy o wystąpieniu). Rząd Zjednoczonego Królestwa jak dotąd wykluczał takie przedłużenie.

⁴ Z zastrzeżeniem niektórych wyjątków przewidzianych w art. 127 umowy o wystąpieniu, z których żaden nie jest istotny w kontekście niniejszego zawiadomienia.

⁵ W szczególności umowa o wolnym handlu nie przewiduje takich zasad rynku wewnętrznego (w obszarze towarów i usług), jak zasada wzajemnego uznawania, zasada kraju pochodzenia i harmonizacja. Umowa o wolnym handlu nie znosi również formalności celnych i kontroli celnych, w tym formalności dotyczących pochodzenia towarów i materiałów użytych do ich wytworzenia, ani zakazów i ograniczeń przywózowych i wywózowych.

również pewne istotne postanowienia dotyczące wystąpienia zawarte w umowie o wystąpieniu (część B poniżej).

Zalecenia dla zainteresowanych stron:

Zainteresowanym stronom zaleca się w szczególności, aby oceniły skutki zakończenia okresu przejściowego w świetle niniejszego zawiadomienia.

Uwaga:

Niniejsze zawiadomienie nie odnosi się do przepisów UE dotyczących:

- szczególnych praw własności intelektualnej, takich jak prawo autorskie, oznaczenia geograficzne, prawa do ochrony odmian roślin, znaki towarowe i wzory,
- dodatkowych świadectw ochronnych,
- egzekwowania praw własności intelektualnej przez organy celne,
- aspektów regulacyjnych handlu równoległego przewidzianych np. w przepisach UE dotyczącym środków ochrony roślin, produktów biobójczych i produktów leczniczych.

Tych kwestii dotyczą inne zawiadomienia, które zostaną lub zostały opublikowane⁶.

A. SYTUACJA PRAWNA PO ZAKOŃCZENIU OKRESU PRZEJŚCIOWEGO

Po zakończeniu okresu przejściowego przepisy UE w dziedzinie wyczerpania praw własności intelektualnej⁷⁸ nie będą już miały zastosowania do Zjednoczonego Królestwa⁹. Wiąże się to w szczególności z następującymi konsekwencjami:

⁶ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_pl

⁷ Przepisy UE dotyczące wyczerpania wynikają w dużej mierze z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej przy dokonywaniu wykładni art. 34 TFUE dotyczącego środków o skutku równoważnym ograniczeniom ilościowym między państwami członkowskimi. Trybunał Sprawiedliwości zawsze dokonywał wykładni Traktatu w taki sposób, że wprowadzenie (przez uprawnionego lub za jego zgodą) odpowiednich towarów do obrotu w Unii Europejskiej powoduje wyczerpanie praw własności intelektualnej na jednolitym rynku. Zob. np. sprawy: Centrafarm i Adriaan de Peijper przeciwko Sterling Drug Inc (C-15/74), Merck and Co Inc. przeciwko Stephar BV i Petrus Stephanus Exler (C-187/80).

Orzecznictwo to ma swoje odzwierciedlenie w kilku aktach prawnych UE dotyczących prawa własności intelektualnej: art. 15 (Wyczerpanie praw wynikających z unijnego znaku towarowego) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1001 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie znaku towarowego Unii Europejskiej, Dz.U. L 154 z 16.6.2017, s. 1; art. 15 (Wyczerpanie praw wynikających ze znaku towarowego) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2436 z dnia 16 grudnia 2015 r. mającej na celu zbliżenie ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do znaków towarowych, Dz.U. L 336 z 23.12.2015, s. 1; art. 21 (Wyczerpanie praw) rozporządzenia Rady (WE) nr 6/2002 z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie wzorów wspólnotowych, Dz.U. L 3 z 5.1.2002, s. 1; art. 15 (Wyczerpanie praw) dyrektywy 98/71/WE; art. 16 (Wyczerpanie

Prawo Unii stanowi, że po tym, jak towar chroniony prawem własności intelektualnej został legalnie wprowadzony do obrotu¹⁰ w Unii Europejskiej (tj. przez uprawnionego lub za jego zgodą), prawa wynikające z tego prawa własności intelektualnej w odniesieniu do wykorzystania towaru do celów handlowych zostają wyczerpane. W takim przypadku uprawniony nie może już powoływać się na dane prawo własności intelektualnej w celu zapobieżenia dalszej odsprzedaży, najmowi, użyczeniu lub innym formom wykorzystania towaru do celów handlowych przez osoby trzecie.

Po zakończeniu okresu przejściowego prawo własności intelektualnej nie zostaje wyczerpane w Unii Europejskiej, jeżeli towar chroniony tym prawem został legalnie wprowadzony do obrotu w Zjednoczonym Królestwie¹¹.

Oznacza to, że uprawniony lub inna osoba za jego zgodą może m.in. sprzeciwić się przywozowi takiego towaru przez osoby trzecie do Unii Europejskiej lub wprowadzaniu go do obrotu, jego odsprzedaży lub innym formom jego wykorzystania do celów handlowych w Unii Europejskiej, gdyby taki przywóz lub takie wykorzystanie do celów handlowych stanowiło naruszenie danego prawa własności intelektualnej.

wspólnotowych praw do ochrony odmian roślin) rozporządzenia Rady (WE) nr 2100/94 z dnia 27 lipca 1994 r. w sprawie wspólnotowego systemu ochrony odmian roślin, Dz.U. L 227 z 1.9.1994, s. 1; art. 4 (Prawo do rozpowszechniania) dyrektywy 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym, Dz.U. L 167 z 22.6.2001, s. 10; art. 4 (Czynności zastrzeżone) dyrektywy 2009/24 w sprawie ochrony prawnej programów komputerowych, Dz.U. L 111 z 5.5.2009, s. 16; art. 5 ust. 5 dyrektywy Rady 87/54/EWG z dnia 16 grudnia 1986 r. w sprawie ochrony prawnej topografii produktów półprzewodnikowych; Dz.U. L 24 z 27.1.1987, s. 36.

Prawo wtórne UE w odniesieniu do patentów (w tym przepisy dotyczące dotychczasowych świadectw ochronnych rozszerzające ochronę patentową w przypadku produktów farmaceutycznych i środków ochrony roślin) nie obejmuje przepisów szczegółowych dotyczących wyczerpania praw własności intelektualnej, ale zastosowanie mają zasady ogólne potwierdzone orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości. Te same zasady miałyby również zastosowanie do wzorów użytkowych (w zakresie, w jakim są one chronione prawem krajowym lub unijnym jako prawo własności intelektualnej) i do nazw handlowych (w zakresie, w jakim są one chronione prawem krajowym lub unijnym jako wyłączne prawo własności intelektualnej).

⁸ Niniejsze zawiadomienie nie dotyczy oznaczeń geograficznych.

⁹ Protokół w sprawie Irlandii/Irlandii Północnej stanowi wprawdzie, że niektóre przepisy unijnego dorobku prawnego w odniesieniu do towarów mają zastosowanie do Zjednoczonego Królestwa i w Zjednoczonym Królestwie w odniesieniu do Irlandii Północnej, ale **nie** przewiduje wyczerpania praw własności intelektualnej w UE w przypadku legalnego wprowadzenia towaru do obrotu w Irlandii Północnej.

¹⁰ W przypadku następujących praw, test jest nieco odmienny:

wspólnotowe prawa do ochrony odmian roślin: przekazanie towarów osobom trzecim w Unii Europejskiej;

prawo autorskie (prawa do rozpowszechniania): pierwsza sprzedaż lub inne przeniesienie praw własności w Unii Europejskiej.

¹¹ Lub, stosownie do przypadku, zbyty lub podlega pierwszej sprzedaży bądź innemu przeniesieniu praw własności.

Przepisy UE dotyczące egzekwowania praw własności intelektualnej na drodze cywilnoprawnej¹² stanowią w szczególności, że uprawniony (lub inna osoba uprawniona w podobny sposób) może wystąpić z powództwem przed właściwym organem sądowym przeciwko osobom podejrzewanym o naruszenie danego prawa własności intelektualnej.

B. ODPOWIEDNIE POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE WYSTĄPIENIA ZAWARTE W UMOWIE O WYSTĄPIENIU

Art. 61 umowy o wystąpieniu stanowi, że prawa własności intelektualnej, które zostały wyczerpane zarówno w Unii Europejskiej, jak i w Zjednoczonym Królestwie przed zakończeniem okresu przejściowego na warunkach określonych w prawie Unii, pozostają wyczerpane zarówno w Unii Europejskiej, jak i w Zjednoczonym Królestwie.

Ogólne informacje o unijnych przepisach mających zastosowanie do praw własności intelektualnej można znaleźć na stronach internetowych Komisji Europejskiej dotyczących przepisów UE w dziedzinie praw własności intelektualnej (https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/intellectual-property_en), praw autorskich (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/copyright>) oraz praw do ochrony odmian roślin (https://ec.europa.eu/food/plant/plant_property_rights_en). W razie potrzeby na stronach tych będą zamieszczane dodatkowe informacje.

Komisja Europejska
Dyrekcja Generalna ds. Sieci Komunikacyjnych, Treści i Technologii
Dyrekcja Generalna ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności
Dyrekcja Generalna ds. Rynku Wewnętrznego, Przemysłu, Przedsiębiorczości i MŚP

¹² Dyrektywa 2004/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej (sprostowanie), Dz.U. L 195 z 2.6.2004, s. 16.